

ցընել. Ինք զինք շատ նեղել. ստէպ ստէպ գրութը շարժել, արեւու առջևու կիւնալ) պէտք է մեծ դրոշութիւն ընել. վասն զի նշան է վերահաս ծանր կամ շատ անդամ նաև թեթեւ հիւանդութեան: Եւ այս ներքին պատճաններէ պյուիկն վերահաս հիւանդութեան իբր նախանչէ գլխացաւին առջեւը կրնայ առնուիլ՝ հասարակ աղն իբր ընչափել (նիդէ): Գործած ենով:

Աղառմին իր ռունին վարժեցընթել:

Վշաւանիներն իրենց աղաւոցը վարժեցընթելու համար, պէտք է ասոնց թեւերուն ծայրերն իրարու կապել: Արտաքին ծայրէն գրեթէ երեք սանտիմէտր, քանի մ'անգամ պիտի փաթթուին մէջ ընդ մէջ, եւ գերձանով իրարու լաւ պիտի կցուին, այնպէս որ գերձանը վարչկարենայ սահիլ Նսիկայ աղաւանիներուն ամենին ցաւ չի պատճառեր, այլ միայն բարձր թռչուն արգելը կը լլայ: Երկու օրէն վերը կարելի է այս եղանակաւ հապուած աղաւանիները փակարանէն դորս հանել, առանց հեռութաշելու եւ կրստաւելու վասնի: Ցանտուր օրէն գերձանը քակելու է, բայց ամենէն ապահով է սպասել որ աղաւանիները հաւկիթ ածեն կամ ձագ ունենան:

Տ Ե Ց Ե Ց Կ Ե Ն

Թամարքի ործը չենել:

Գորդերէ եւ բամբակեայ եերմկեղէներէ թանափի բիծը հանելու համար պէտք է բժին վրայ քիչ մը թարմէ կամ կաթեցընել եւ ուրիշ բամբակի կտորով մը շփել: Նսիկայ քանի մ'անգամ կիկնելու է: Ամենէն վերը արտաշը մասուր աշառաջով պիտի լուացի եւ լավով մը լու շրցուի եթէ արտաշը հին է եւ շրցած, այն առեն կամն երկայն ժամանակ վրան մարտ է: Այս գործողութեամբ արտաի փորբի հետքն անգամ չի մար եերմկեղէնի վրա:

մը, որ կը խառնակէ, կը շփոթէ մեր խորհուածութիւններն եւ միայլ կը նետէ մեր տեսութեանց վրայ, անտարակոյս հեռագիրն է, որ տեղուանար գործունէութիւն մը կը ցուցնէ քանի մ'ամիսէ ի վեր, ամէն վարիկան իրարու հակասական եւ ստայոյ լրերովը: Պաշտօնական լուր մի հազիր թէ լրազրաց յօդուածներու եւ շատ անգամ խարուսիկ պատճառաբանութեանց, կաշառաքել շաղակրատանաց նիթ կը մատակարարէ, եւ անա նոյն էջին վրայ պաշտօնական հեռագիր մի ինքնին կը հներէ յօդուածարբն խօսքըրը: Թէպէտ լրագրի ընթերցողները վարժեցան պաշտօնական լրերու ալ մծ կարեւորութիւն շտալու, բայց միշտ կը գտնուին գրուած փօսքին նոյն իսկ իրականութեան հակառակ եղածին, մծ հասաւոր ընայողները: Ժաղկալից դրախտներ կը նկարուին պաշտօնական ծանուցմանց մէջ, մանարոյր ժանրով ծանրացած օլաբաժիններ . . . սպանիհական զինուց անյաջողութիւններ՝ իբր յաղթական ծաղանքներ, իտալական պարտութիւններ ի Մասաուա իբր ընկրկումներ եւ ետ քաշուիններ . . .: Բայց մասնաւորներ միր տեսութիւնը:

Ենրոպա: Տարւոյն վերջանալովը չի վերջանար տէրութեանց ինդիքներն ալ:

Ամբիշին հազիր թէ հանգիստ առած սպականիկ մի ծննական անհանգստութիւններէն, մծ վտանգ կը տեսնէ իր առշերթ՝ հիւսիսային Ամերիկայի կողմննէ: Վեհացուկայի ինդրին նկատմամամբ նէկվահան զաներէցը Մոնրո-Doctrinը վրայ յեցեալ Սալիսբրի ծանուցագրին առթիւ այնպիսի լիցու մը կը գործածէ, որ եթէ ծերունի Սալիսբրի քաղաքագէտին դիւնագիտութիւնը փորձուած շվլար, ստուգի պատերազմի պատրաստութեան իբր սպառնաւթիւնը պիտի ընդունէինք: Բայց անկուտ կ'ըսէ, *Dailey News* “շատ ծանրութեալը պիտի ըստուած շրլան այս խօսքերը, թէպէտ յարձակողական եւ սպառնական են::”

Գերմանիա: Ընկերականները չնշելու փոյթը՝ մծ յուգում՝ յառաջ թերաւ, եւ ներքին գործոց պաշտօնէինք: Բայց անկուտ կ'ըսէ, *Dailey News* “շատ ծանրութեալը պիտի ըստուած շրլան այս խօսքերը, թէպէտ յարձակողական եւ սպառնական են::”

Հաղաքական նորիզոնին վրայ մոր կը մունէ 1895 տարւոյ արեւն ալ, բայց վերջալուսին շողովը դիտենիք այլեւայլ տէրութեանց վիճակը: Եթէ կայ factor

որին հետ յարաբերութիւն ունի Վիլնիսից կայսեր յանձնարձ Բիսմարկին ի Փրկիչիսունէ բրած այցերութիւնը. թէպէտ ոսու ալ պաշտօնական հնագիրը բնականավէս ուրիշ մելքոնթիւններ կը զանէ, թէ զերմանական տէրութեան կազմութեան տարեղարձն (18 Յունուար) առթիւ կատարուելիք միծ հնանդամութեանց անձամին հրամբել ուղեց կասուրը գիտումարկ: Բիսմարկեան թերթն արդէն քանի մ'օր յառաջ լոր մի հրատարակած էր, թէ իշխանն ի Բերլին պիտի երթայ նետք իւր առողջութիւնը ներէ: Այս “եթէ, նշատ բան կրնայ գուշակել տալ:

Գաղղրիս: Քաղաքականութեան մէջ կրնանց գֆաղղիան “անհնանգատից երկիր”, անուաննէ, զանէ զի երբեք հանգիստ չի զաներ: Վերջին օրեր զաներցին դէմ հրատարակուած “գաղտննեաց յայտնութիւններ”, անուամբ՝ պապոնալիքով անշոշ քաղաքական նպատակի մը հնանդի կը ջանացին. Եւ զայս գուշակելը շատ դիպին է: Արտոն հրեայն “պանամայի”, կաշառակեր “հրէշը, — այսպէս կ’անուանն զինքն այն ամէն պաշտօնեայներն ու երեսփոխաններն՝ որ “երկիրոց, ունին իրենց անցեալին՝ պատճառ տուաւ պանամայի ինդրին վերսաին արծարծելուն: Նախկին՝ զաղունին ուստիկանապետ Դիւպա քռութեցաւ, իրը մեղսակից եւն եւն: Նորանոր պացոյցեր գաղղրական տէրութեան գեղեցիկ վարչութեան...”:

Առարիա: Հովնագրիայի հետ համաձայնութիւնը նորոգուի տէրութեան ծախտ նկատմանը. բայց այս անգամ շնորհին Դք. Լուէգէրի (ինչո՞ւ ագային թերթերու մէջ այն հոլլանդական անոնը լիւալը, լիւաէր կը թարգմանուի) եւ հակարէականաց, պիտի շունենայ շունգարիա իւր “գեղեցիկ պատառը”, երեսփոխանաց ժողովոյն մէջ այնպիսի յայտնութիւններ կ’ըլլան, որ շատ շանցած պիտի թօթափուի իսպան հրէական լուծը աւստրիական զգերէն: Թաջողութիւն մը զար պարական է Աւստրիա իւր քաջարի Դք. Լուէգէրին:

Ինայլիս եւ Սպասմա: Օրական մեծ խնդիրն է երկու տէրութեանց ալ՝ ի Մասաւու եւ ի Կուքա պարտութիւնները: Խոտական 20 միլիոն նոր վարկով մը կը

յուսաց այն հեռաւոր երկիրներու մէջ գուղին դաւաճանութեանց առջևն առնուլ: Եւ այս դաւաճանութեանց նիւթ կը մասուկարարեն թշնամիաց ծեղոր զանուած գաղղիական հրացաններր...:

Կը փակենք 1895ի քաղաքական տէրութեանց շարքն, որ շատ ծաղկացից չէ, եւ քաղաքական տարեկորդ մէջ շատ տիտր արծագանց մը պիտի զանէ, վասն զի բաւական է 95 թուականը ցաց տաւու թէ եւրոպա ի մասնաւորի՝ ծշմնարիտ քաղաքականութեան պտուղները վայելելն շատ հեռու է. Վասն զի ծշմնարիտ քաղաքականութիւնն նն է միայն, ուր առանց ազգի եւ ցեղի խորութեան ամէնքն կը վայելն բարօրութեան, հանգուութեան, յառաջադիմութեան պտուղները, որ են կենաց, պատույ, ընչեց եւ — իղդի պայանութիւն: Բայց “անցուկը մոհոցուկ”, է կ’ըստ ուսմիկը: Այս վճռով քոյ մը կը նմտենի անցնափի վրայ, լուսարլ իւ 1896 թուականը պիտի շշենցընէ մոզի ընաւ իւր նախորդը, եւ պիտի նորոգէ ինչ որ նացած էր, հաս տատէ ինչ որ իսիւսած էղ, գտնել պիտի տայ՝ ինչ որ կորուած էր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԵՒՍՈՒՄՆԵԱԾԵՎ

Լեզուուսուսնեաւ — Արդի լնգուագուութիւնը. Հ: Կոնսուդուննեւ — նարապետ Աթէնկ Ախթէրսանակ Ցուանէսնեան. 4: Գործինուածու — գրնական մը հնչաւս պէտք է գոյն կարուա. 8: Պասունուկը — Նրեւորդոց ննդիրը. 12: Թշմագուութիւնը — չաէվի ուսուցչապետի հնա տեսակութիւնը. 12: Ազգագրուսնեւ — Միքամի ու ծուրծովի հայ գաղթականութիւնը. 20: ՄԱՍՈՒՄԱԳՐԱՆՆԵՐ — Ցուական գործառնունի կ Կառին. 24: ԱՇԽՈՒՐԱԳՐԱՆՆԵՐ — Պատուական տնկելութիւնն սաման վայ. 27:

ԱՅԼԵՒԾԵԼՔ — Գործէրոյ գիւտը. 29: ՄԱՆՈՒԱԾՈՒՐ — Գիւացակ դէմ հասարակ եփելու ալ. 30. — Աղանդին իւր գունին վարժեցնուլ. 31: ԺԱՏԾԱԿԱՆ — Պատական տնկելութիւնն սաման վայ. 31:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՍՈՒՄՆԻՒՆ 31:

ԳՐԱՏԱՐԱԿԱՆ ԶԿԱՄԱՆԱՑՈՒՆ 11:

Հ. ԱՎԱՍԵԼ Վ. ՊՐՈԽ

ԳՐԵԿԱՆԱԿԱՆ ՄԱՆՈՒԱԾՈՒՐ 11: